

Ouders over de digisprong en de gevolgen voor schoolkosten

Rapport

1. Algemene inleiding

Met de Digisprong wil de minister van Onderwijs Ben Weyts enkele doelen realiseren:

- een toekomstgerichte en veilige ICT-infrastructuur voor alle scholen van het leerplichtonderwijs
- een sterk ondersteunend en doeltreffend ICT-schoolbeleid

Een concrete maatregel hieruit volgend is een ICT-toestel voor persoonlijk gebruik voor alle leerlingen van het 5e en 6e leerjaar in het BaO en alle leerlingen van het SO. De leerlingen van de lagere jaren in het BaO krijgen ICT-toestellen voor gedeeld gebruik.

Hoe dit concreet vorm krijgt verschilt nogal van school tot school: van gratis laptops tot gehuurde laptops, duidelijke communicatie tot minder duidelijke,...

GO! ouders wou graag weten hoe de ervaringen en meningen van ouders zijn rond de digisprong en ontwikkelde hiervoor een bevraging.

2. Methode

Voor de bevraging werd gekozen voor een kwantitatief luik met een online bevraging en een kwalitatief luik met focusgroepsgesprekken.

Voor het kwantitatief onderdeel, werd online een bevraging via Limesurvey ontwikkeld. In de online bevraging wilden we een zo groot mogelijke groep ouders bereiken die met een kleine tijdsinvestering hun mening zou geven. Via een mailing van GO! ouders op 16 november 2022 werd de bevraging gelanceerd. De online bevraging werd afgesloten op 4 december. De bevraging werd bekendgemaakt via Facebook en Instagram. Hierbij is dus geen representativiteit nagestreefd. Er kan dus ook niet gesproken worden van wetenschappelijk onderzoek. De uitgevoerde analyses op de data zijn basisanalyses aan de hand van Excel en Limesurvey.

Op het einde van de online bevraging kregen de respondenten de kans om zich in te schrijven voor een digitaal focusgroepsgesprek op 12 december 2022. Voor de digitale focusgroep werd gewerkt via Microsoft Teams. Daarnaast organiseerden we ook focusgroepsgesprekken bij het Netwerk tegen Armoede, bij CVO Brussel en bij Fabota. De resultaten en uitspraken van de focusgroepsgesprekken zijn verweven doorheen het rapport.

3. Respondenten

273 mensen vulden de online bevraging in, waarvan enkel de volledig ingevulde bevragingen werden meegenomen in de analyses (nl. 206).

Ik ben ...	
------------	--

Antwoord	Percentage
man	16,02%
vrouw	83,01%
x	0%
Geen antwoord	0,97%

Hoe oud ben je?	
Antwoord	Percentage
Tussen 18 en 24 jaar	0,49%
Tussen 25 en 34 jaar	8,25%
Tussen 35 en 44 jaar	48,54%%
Tussen 45 en 54 jaar	36,41%
Tussen 55 en 64 jaar	2,91%
Tussen 65 en 74 jaar	1,46%
75 jaar of ouder	0%
Geen antwoord	0%

Wat is je hoogst behaalde diploma?	
Antwoord	Percentage
Lager onderwijs	2,43%
Secundair onderwijs	23,79%
Hoger onderwijs, niet-universitair	51,46%
Hoger onderwijs, universitair	18,45%
Geen antwoord	3,88%

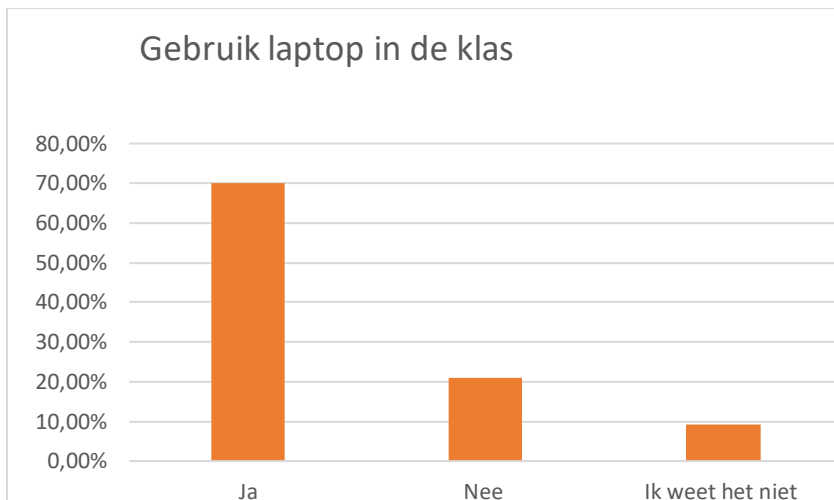
In welk onderwijsniveau heb je (een) kind(eren)?	
Antwoord	Percentage
Gewoon kleuteronderwijs	8,74%
Buitengewoon kleuteronderwijs	0,97%
Gewoon lager onderwijs	55,83%
Buitengewoon lager onderwijs	3,4%
Gewoon secundair onderwijs	57,77%
Buitengewoon secundair onderwijs	4,37%
Hoger onderwijs	8,74%
Geen antwoord	1,46%

Aan de focusgroepsgesprekken namen 19 ouders deel.

4. Resultaten

a. Gebruik van laptop

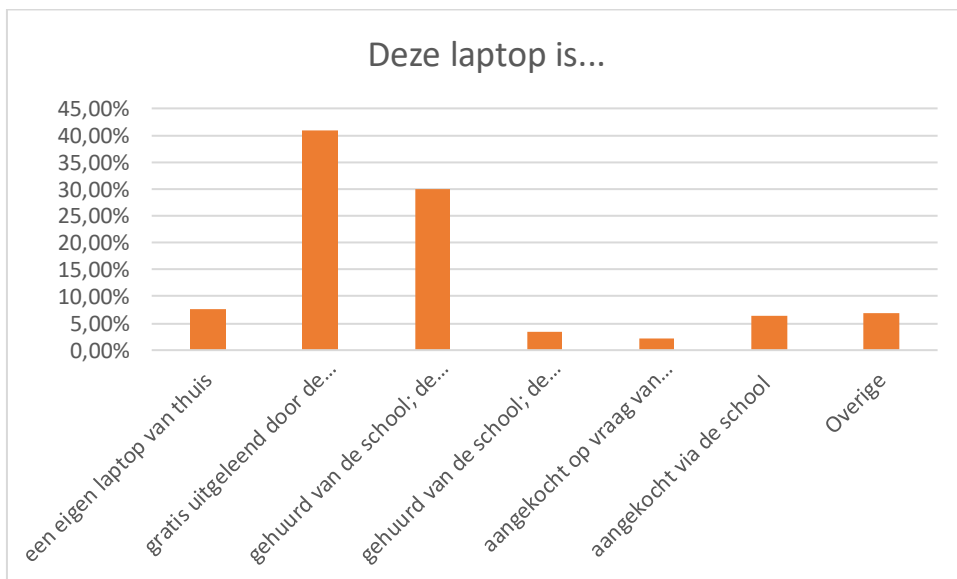
De respondenten kregen de vraag of hun oudste kind dit schooljaar in de klas een laptop gebruikt. Bij 70% van de respondenten is dit het geval.

Antwoordmogelijkheid	Aantal	%
Ja	144	69,90%
Nee	43	20,87%
Ik weet het niet	19	9,22%

b. Meer informatie over de laptop

Aan de hand van een aantal subvragen verkregen we meer informatie over dat laptopgebruik in de klas. Zo bleek de laptop in het merendeel van de situaties gratis uitgeleend door de school of gehuurd van de school. In beide situaties is de laptop eigendom van de school.

Antwoordmogelijkheid	Aantal	%
Een eigen laptop van thuis	11	7,63%

Gratis uitgeleend door de school; de school blijft eigenaar van de laptop	59	40,97%
Gehuurd van de school; de school blijft de eigenaar van de laptop	43	29,86%
Gehuurd van de school; de laptop wordt jouw eigendom na de huurperiode (huurkoop/leasing)	5	3,47%
Aangekocht op vraag van de school maar op de privémarkt	3	2,08%
Aangekocht via de school	13	6,31%
Overige		6,94%

77% van de ouders die de laptop via de school moesten aankopen (13 respondenten), hebben dit in 1 keer betaald. De andere 23% betaalde dit in schijven via een afbetalingsplan. De ouders die de laptop op de privémarkt maar op vraag van de school hebben aangekocht (3 respondenten), geven aan dat het telkens ging om een opgelegd model. De school besliste dus welke laptop het precies moest zijn.

Tijdens de focusgroeps gesprekken gaven ouders aan dat er nogal wat verschillen zijn tussen scholen. Ook het afbetalen in schijven blijkt niet altijd een goede optie te zijn.

“Ik heb 3 kinderen en het is erg verschillend per school. Voor 2 van mijn kinderen (jongste en oudste) heb ik een laptop gekregen van school. Ik betaal hier niets voor. Op het einde van hun laatste schooljaar moet de laptop gewoon terug. Mijn zoon zijn laptop is kapot gegaan. De school heeft deze gewoon vervangen en ons niets aangerekend. Voor mijn middelste dochter heb ik een laptop moeten kopen. Ik kreeg de keuze om dat in een keer te betalen of op afbetaling. Het was moeilijk, maar ik heb hem in een keer betaald omdat het op afbetaling op het einde van de rit veel duurder zou geweest zijn. Ik vind dat een rare redenering: de mensen die net kiezen voor afbetaling doen dat omdat ze het vaak in 1 keer niet kunnen betalen, maar waarom is deze optie dan duurder? Dat is niet logisch.”

c. Mag de laptop mee naar huis?

Uit de antwoorden van de respondenten blijkt dat de laptop bij 2/3 van de jongeren mee naar huis mag. Een ouder uit de focusgroeps gesprekken vertelde dat de laptop niet mee naar huis mag, maar dat de school wel een alternatief aanbiedt:

Heb je geen laptop thuis? Dan mag mijn zoon langer op school blijven om zijn huiswerk te maken, maar hij voelt dit aan als een straf.

Antwoordmogelijkheid	Aantal	%
Ja	71	66,35%

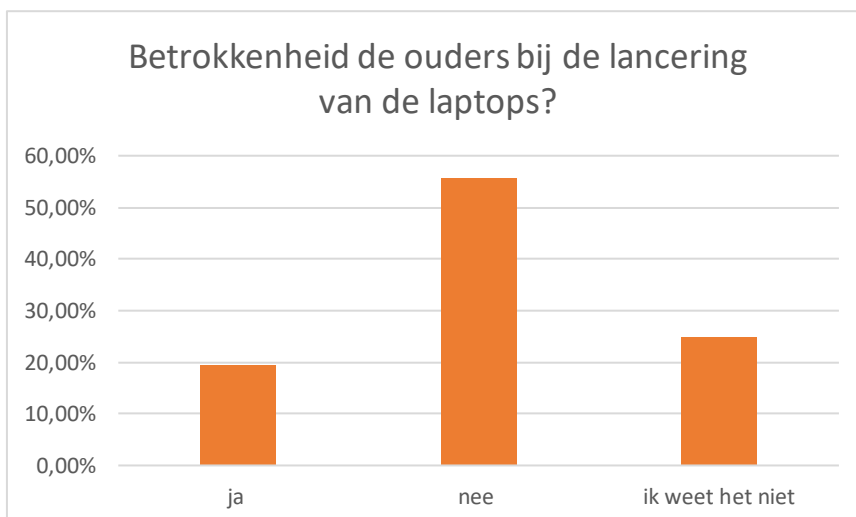
Nee	35	32,71%
Ik weet het niet	1	1%

d. Betrokkenheid ouders

Om te peilen naar de betrokkenheid van ouders werd aan de respondenten gevraagd of ouders betrokken zijn geweest bij de lancering van de laptops, of ze duidelijke informatie kregen over het waarom van het gebruik van de laptops en of er duidelijke afspraken werden gemaakt omtrent schade of problemen met de laptop.

A. Heeft de school de ouders betrokken bij de lancering van de laptops (via de ouderwerking, de schoolraad, een enquête,...)?

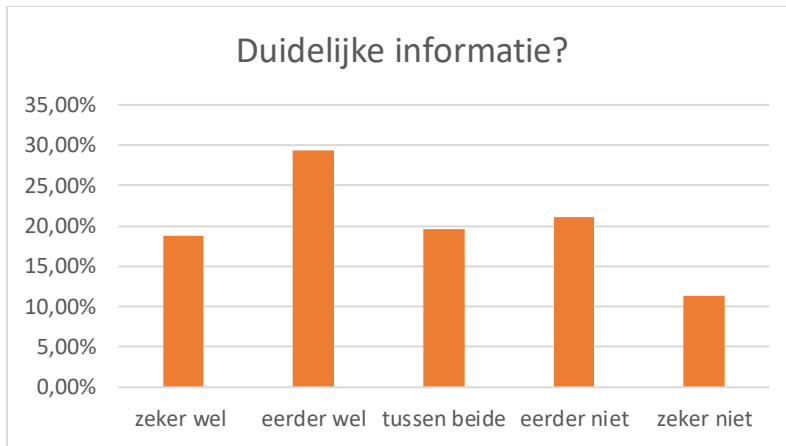
Meer dan de helft van de respondenten geeft aan dat de ouders niet betrokken waren bij de lancering van de laptops.

Antwoordmogelijkheid	Aantal	%
Ja	26	19,54%
Nee	74	55,63%
Ik weet het niet	33	24,8%

B. Kreeg je duidelijke informatie over waarom de laptop nodig is?

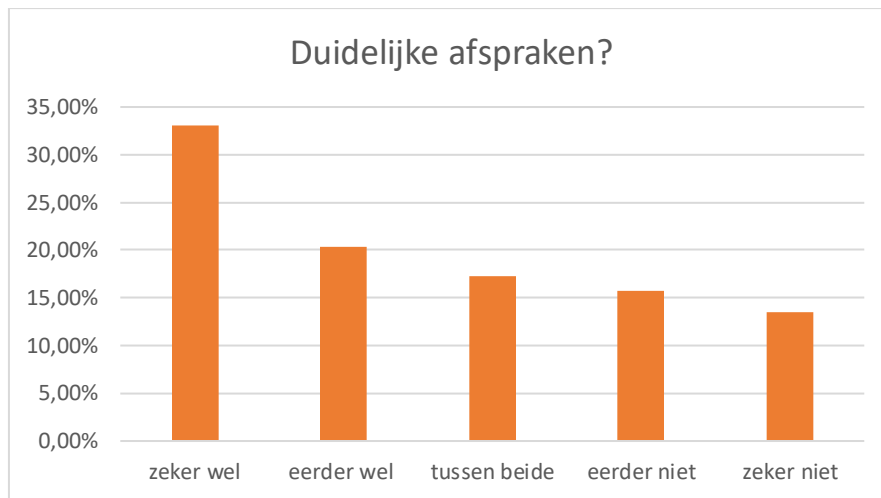
Bijna de helft van de respondenten kreeg duidelijke informatie over waarom de laptop nodig is.

Antwoordmogelijkheid	Aantal	%
Zeker wel	25	18,79%
Eerder wel	39	29,32%
Tussen beide	26	19,54%
Eerder niet	28	21,05%
Zeker niet	15	11,27%

C. Zijn er duidelijke afspraken gemaakt rond schade of problemen met de laptop?

Meer dan de helft van de respondenten geeft aan dat er duidelijke afspraken zijn gemaakt rond schade of problemen met de laptop.

Antwoordmogelijkheid	Aantal	%
Zeker wel	44	33,08%
Eerder wel	27	20,30%
Tussen beide	23	17,29%
Eerder niet	21	15,78%
Zeker niet	18	13,53%

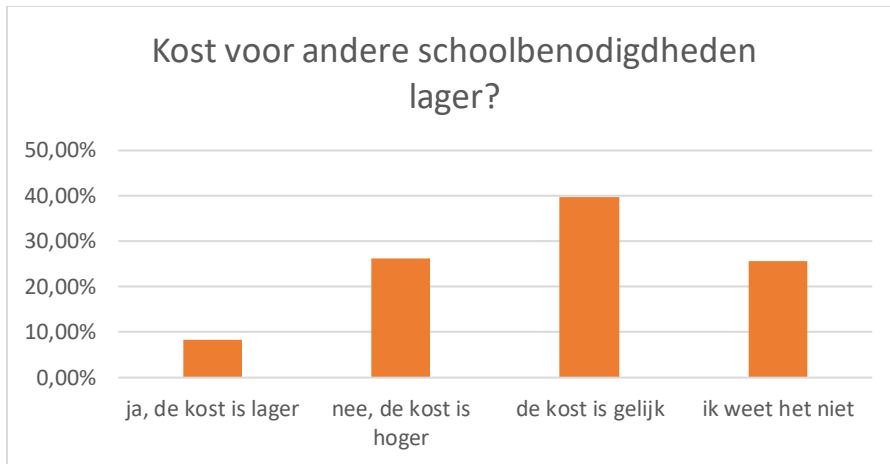
Verschillende ouders uit de focusgroeps gesprekken hadden het gevoel dat er geen goede afspraken gemaakt zijn.

Ik heb een waarborg betaald van €40, maar weet niet van wie de laptop nu is (van de zoon, van de school, ...).

Soms hebben ouders schrik om hun kind de laptop te laten gebruiken, omdat ze niet weten wat de gevolgen zijn als de laptop stuk zou gaan.

e. Impact op schoolkosten

Volgens 8% van de ouders is de kost voor andere schoolbenodigdheden (schoolboeken, rekenmachine, atlas, woordenboeken,...) lager geworden nu er gebruik wordt gemaakt van een laptop.

Antwoordmogelijkheid	Aantal	%
Ja, de kost is lager	11	8,27%
Nee, de kost is hoger	35	26,31%
De kost is gelijk	53	39,84%
Ik weet het niet	34	25,56%

Tijdens de focusgroeps gesprekken kwam verschillende keren naar voor dat de schoolkosten een belangrijke maar soms onvoorspelbare factor blijven.

De laptops zijn een extra kost en zorgen niet voor een kostenvermindering.

Ik heb begin dit jaar verschillende scholen gebeld met de vraag wat hun beleid was rond schoolkosten. Ik kreeg verschillende keren het antwoord dat ze nu nog niet konden vertellen hoeveel alles ging kosten. Dat de ouders die informatie zullen ontvangen in juni, nadat ze ingeschreven zijn. Maar dat is veel te laat voor de meeste ouders.

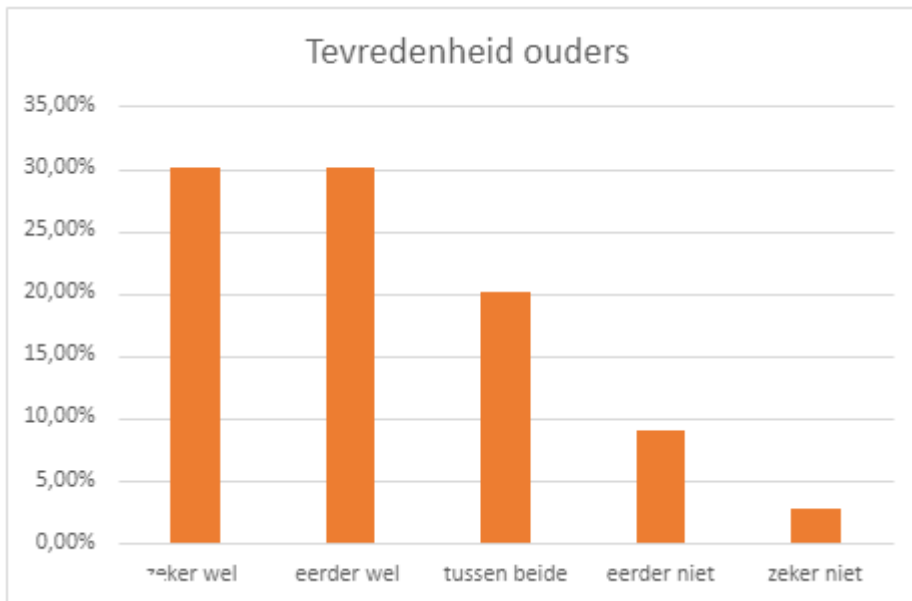
Scholen werken met een aanmeldsysteem voor hun inschrijvingen. Je kan dus niet voor de goedkoopste school kiezen. Vaak heb je pas zicht op de extra kosten wanneer je effectief ingeschreven bent. Dit kan voor onaangename verrassingen zorgen.

Niet enkel de laptops, maar ook programma's moeten aangeschaft worden. Ook laptops, atlanten, rekenmachines en ander regulier schoolmateriaal moet nog steeds aangekocht worden.

f. **Tevredenheid** gebruik laptop

A. Ouders

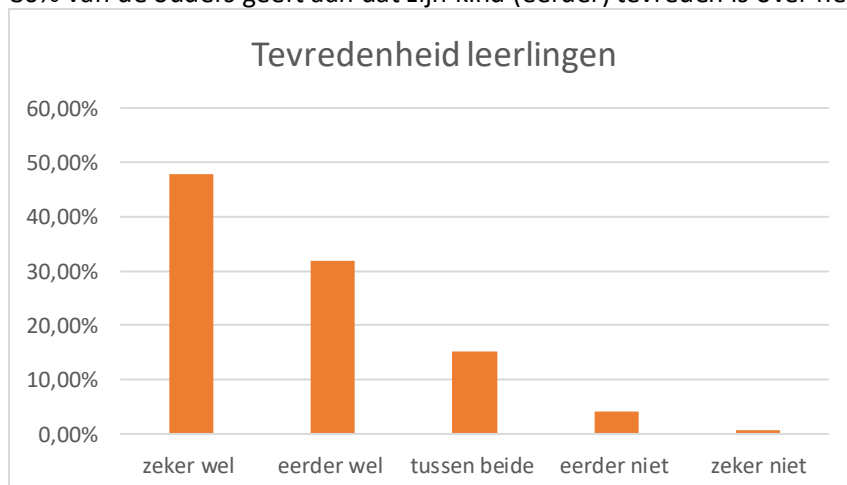
60% van de ouders is (eerder) tevreden over het feit dat zijn/haar kind een laptop gebruikt op school.

Antwoordmogelijkheid	Aantal	%
Zeker wel	49	30,02%
Eerder wel	49	30,02%
Tussen beide	29	20,13%
Eerder niet	13	9,02%
Zeker niet	4	2,77%

B. Leerlingen

80% van de ouders geeft aan dat zijn kind (eerder) tevreden is over het gebruik van de laptops.

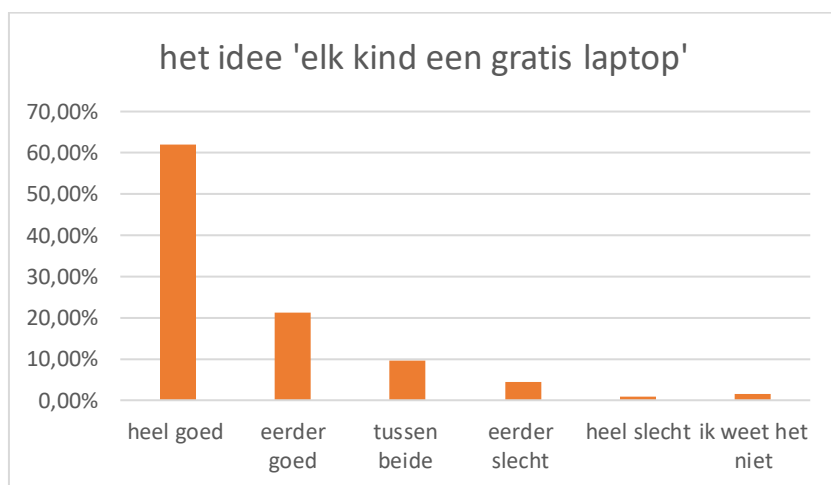

Antwoordmogelijkheid	Aantal	%
Zeker wel	69	47,91%

Eerder wel	46	31,94%
Tussen beide	22	15,27%
Eerder niet	6	4,16%
Zeker niet	1	0,70%

C. Het idee 'elk kind een gratis laptop voor schoolwerk'

Ruim 83% van de ouders vindt het idee van 'elk kind een gratis laptop voor schoolwerk' een (eerder) goed idee.

Antwoordmogelijkheid	Aantal	%
Heel goed	128	62,14%
Eerder goed	44	21,36%
Tussen beide	20	9,71%
Eerder slecht	9	4,37%
Heel slecht	2	0,97%
Ik weet het niet	3	1,46%

De respondenten die dit een eerder/heel slecht idee vinden, geven als voornaamste redenen aan dat kinderen al genoeg op schermjes kijken en dat kinderen niet meer leren schrijven op papier. In de focusgroeps gesprekken kwamen ook verschillende motivaties aan bod waarom het werken met een laptop toch niet zo interessant is:

Wat doet al die schermtijd trouwens met onze kinderen? Is dit wel goed? Als je zo leest dat heel veel kinderen slechte ogen krijgen ...

Ook het gewoon schrijven gaat heel fel achteruit. De spellingscontrole neemt het over enz.

Want wat doet een kind als hij alleen aan een laptop zit? Let hij dan nog wel op?

Je bent niet veel met een laptop thuis als je geen internet hebt.

De respondenten die dit een eerder/heel goed idee vinden, geven volgende redenen:

Het onderwijs moet met zijn tijd mee en nieuwe leermethodes gebruiken	51,46%
Kinderen moeten voorbereid worden op leven in een digitaal tijdperk	53,88%
Een laptop biedt meer mogelijkheden om op maat van elke leerling te werken	43,20%
Omdat de laptop gratis aangeboden wordt is het gebruik ervan toegankelijk voor iedereen	44,66%
Overige	2,43%

Ook uit de focusgroeps gesprekken blijkt dat nogal wat ouders dat een goed idee vinden.

Kinderen lopen achterstand op en kunnen hun taken niet maken zonder laptops. Vaak moeten de taken op de gsm gemaakt worden, maar dit is niet ideaal.

Toekomstgericht. Het is belangrijk dat kinderen die vaardigheden aanleren. De overheid moet het materiaal voorzien.

Belangrijk voor gelijke kansen.